

Fe i joves, una cosa rara?

Dll, 18/01/2021 per Jordi Llisterra...

[Laeto animo](#)

Ja em perdonaran que pugui semblar desagraït. Aquest diumenge el matinal de cap de setmana de Catalunya Ràdio ha dedicat un extens [reportatge](#) a la fe i els joves. Està molt bé i és d'agrair que l'equip de El Suplement de **Roger Escapa** hagin fixat la mirada d'un espai de màxima audiència en aquest tema. La crítica no és al reportatge, que ha fugit del frikisme i gràcies a Déu ha escollit una noia catòlica normal. La crítica és al substrat. Que un jove sigui creient és una cosa rara? O ens ho han fet creure i ens hem cregut que és una cosa rara? L'esquer del reportatge era una mica això. Ben normal perquè l'imaginari col·lectiu és aquest. Ser jove i creient no és molt normal.

L'única cosa que no he entès del reportatge és perquè calia emmarcar el catolicisme com una herència del franquisme, quan d'això ja en fa 40 anys i tots són morts i enterrats. No crec que hi hagi cap jove catòlic gràcies o malgrat el franquisme (i si cal citar, citem també quins espais van ser els que van acollir la resistència al franquisme, (com tampoc s'emmarca mai el budisme en una teocràcia tibetana (ni l'Islam en la invasió sarraïna...etc.))).

No marxem del tema. És una cosa rara ser jove i creient? Doncs crec que no gaire. A Catalunya n'hi ha molts. Mirem les [enquestes](#) del CEO, que no són paraula de Déu però indiquen tendències quantificables. Les dades de cada onada trimestral fluctuen molt perquè no és objecte d'aquestes enquestes l'estudi del fenomen religiós. I el [Barometre sobre la Religiositat](#) no s'ha actualitzat des de fa cinc anys. Però totes ens descriuen un panorama semblant.

Al voltant d'un 35% dels joves catalans es declaren catòlics. Fent una extrapolació, això vol dir gairebé mig milió de joves catalans. Aproximadament, els joves protestants podrien ser uns 60.000 (5%) i els musulmans uns 40.000 (3%). Entre els joves de totes les confessions, al voltant del 8% es declaren practicant, que vol dir que vol uns 100.000 catalans entre 18 i 35 anys.

Que amb tot el que ha plogut “encara” hi hagi un 35% de joves que s’identifiquin com a catòlics em sembla gairebé un miracle. I les darreres dades del CEO indiquen una cosa que els darrers anys s’anava intuïnt. La caiguda de la religiositat per franges d’edat s’ha aturat: els joves de 18-25 anys, ja superen en alguns decimals l’adscripció religiosa dels de 25-35.

Cent mil joves que practiquen els cultes de les seves religions o mig milió identificats amb el catolicisme. Mireu-ho bé. No em sembla que permeti afirmar que ser jove i creient sigui una cosa rara. Per exemple, és més rar que un jove militi en un partit polític o en un sindicat. Amb una mirada ràpida per internet pots trobar que a Catalunya només hi ha 7.000 joves que militen en partits o que el partit català amb més afiliats no arriba a les 20.000 persones. No parlem d’altres aficcions que pot semblar que interessin a tots els joves i que difícilment s’acostarien a les xifres de l’àmbit religiós.

Si no és així, perquè ho sembla? Una mica ens passa allò de la [cançó del Sisa](#): “I vostè que ho escolta, no ho sent perquè no vol”.

Sense cap pretensió de donar-hi resposta apunto dos motius. Un és la infrarepresentació en els mitjans de comunicació. I això no és donar-los la culpa. Els mitjans de comunicació són reflex però alhora impuls dels imaginaris col·lectius. Un bon exemple d’això seria el feminisme. La necessària igualtat entre home i dona no se l’inventen els/les periodistes/es, però la seva centralitat en el discurs col·lectiu no seria possible sense els mitjans de comunicació. No hauríem arribat la batalla pel llenguatge inclusiu, a les llistes electorals amb paritat o a l’interès per l’esport femení sense els mitjans de comunicació. La pregunta és si els mitjans han fet més de reflex d’una societat que invisibilitza la religió o han estat un dels factors principals que han contribuït a invisibilitzar-la. Però el problema de fons, a diferència d’altres societats occidentals, és que la religió ha perdut la batalla cultural i ha deixat de ser pública i institucionalment significativa. Encara que hi hagi milers de persones a les que la religió continua donant sentit a la seva vida.

Un exemple claríssim. Fan una entrevista al presentador del programa en la que sobretot explica quines conclusions ha tret del reportatge sobre els joves creients, i el tema religiós no queda recollit en cap [element de titulació](#) per atraure els lectors. Algú va considerar que aquest tema no interessa.

Un segon factor és més específicament catòlic. Ens hem cregut que no hi ha joves creients. La imatge que tenim és de parròquies, clergat i comunitats religioses envellides. Real. Però el problema és que la superestructura hereva d’un catolicisme social que ja no existeix ens porta a aquesta percepció. Si tenim una parròquia a cada cantonada, no hi ha joves per tanta parròquia. Si tenim més de cent congregacions religioses, no hi ha vocacions per tanta congregació. El catolicisme manté una estructura eclesial massa dispersa per la seva realitat social a Catalunya (i a Europa en general). Això vol dir que sigui una realitat menor o insignificant a Catalunya? No. Però quatre casals alternatius de barri a Barcelona ben organitzats fan més soroll que un centenar de parròquies disperses. I que sembli que tots els joves estan als casals alternatius i no a les parròquies.

Mirem-ho però amb optimisme. Allò que sembla rar, encara que no ho sigui, també és un gran focus d’atenció. Una religiositat explicada com una cosa nova, encara que aparentment estranya, pot tenir molt recorregut. I que ens dediquin

programes de ràdio i televisió.

MONTSERRAT DAMESON ([@damesonpareras](https://twitter.com/damesonpareras)): "Quan explico que sóc creient sembla que m'hagi de justificar i dir: 'sóc catòlica, però no sóc feixista'"

El reportatge: <https://t.co/mbVFO4Ph0U> pic.twitter.com/ebt07LINhQ

— El suplement (@elsuplement) [January 17, 2021](#)